

HORTOBÁGYI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG ÖKOTURISZTIKAI LÁTOGATÁSI SZABÁLYZATA

Hatályba lépés: 2022. december 1.

Tartalomjegyzék

I. Fejezet. Alapvető rendelkezések.....	2
1. § A szabályozás jogszabályi vagy belső szabályozási alapjai.....	2
2. § A szabályzat célja	2
3. § A szabályzat hatálya	2
4. § Fogalom meghatározások.....	2
II. fejezet: Az ökoturisztikai célú látogatás általános szabályai.....	3
5. § A HNPI kezelésében lévő egyes ökoturisztikai bemutatóhelyek látogathatósága	3
6. § A védett természeti területen történő közlekedés	5
7. § A károkozásra vonatkozó rendelkezések.....	5
8. § A kárviselésre vonatkozó szabályok.....	5
9. § A látogatóktól elvárt magatartási szabályok.....	6
III. Fejezet: Az ökoturisztikai célú látogatás különös szabályai	7
10. § Az ökoturisztikai használat és a túrázás részletes szabályai	7
IV. Fejezet: Záró rész	7
11. § Záró rendelkezések	7

I. Fejezet. Alapvető rendelkezések

1. § A szabályozás jogszabályi vagy belső szabályozási alapjai

(1) A szabályzat elkészítésénél és alkalmazásánál figyelembe vett hatályos direktívák különösen:

1. A nemzeti park igazgatóságok szervezeti és működési szabályzatának kiadásáról szóló 1/2020. (I. 24.) AM utasítás (a továbbiakban: SZMSZ),
2. az egyes szervezeti egységek hatáskörébe tartozó feladatok meghatározásáról szóló 16/2021. számú Igazgatói utasítás (a továbbiakban: SZMSZ Utasítás),
3. az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály Ügyrendjének kihirdetéséről szóló 7/2021. számú Igazgatói utasítás (a továbbiakban: Ügyrend),
4. Nagykunság Tájégség ügyrendjének kihirdetéséről szóló 12/2021. számú Igazgatói utasítás,
5. Hortobágy Tájégség ügyrendjének kihirdetéséről szóló 8/2021. számú Igazgatói utasítás,
6. Pénzügyi, Számviteli és üzemeltetési osztály ügyrendjéről szóló 6/2021. számú Igazgatói utasítás,
7. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.).

2. § A szabályzat célja

A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: HNPI) vagyonkezelésében lévő és egyéb jogviszony alapján, belépőkártyával látogatható területeken, az Ökoturisztikai és Környezeti Nevelési Osztály (a továbbiakban: ÖKO) által koordinált ökoturisztikai célú látogatás rendjének szabályozása, az egységbe foglalás, a turisztikai partnerekkel történő együttműködés kereteinek meghatározása, a hatékony, gazdaságos és transzparens működés feltételeinek megteremtése.

3. § A szabályzat hatálya

(1) A szabályzat tárgyi hatálya: A szabályzat hatálya kiterjed a HNPI ÖKO és a Tájégségek által végzett ökoturisztikai és környezeti nevelési tevékenységre.

(2) A szabályzat személyi hatálya: A szabályzat hatálya kiterjed az ökoturisztikai és környezeti nevelési tevékenységet végző szakszemélyzetre, valamint azon szervezeti egységekre melyek feladat- és felelősségi köre érintett, valamint azon foglalkoztatottakra, akiknek álláshelyen ellátandó feladatai között szerepel a szabályozás tárgyi hatálya alá tartozó tevékenységek közvetlen vagy közvetett támogatása.

4. § Fogalom meghatározások

(1) Ökoturizmus: Az ökoturizmus hazai, természetvédelmi megközelítésű fogalommeghatározása a következő: „Ökoturizmus (természeti turizmus) a természetvédelmi területek, tájak, illetve élővilágának bemutatására irányuló különleges turizmus, amelynél a természetvédelem és a turizmus ötvözése folytán a látogatóknak természetközeli állapotú területek legszebb, leglátványosabb részeit mutatják be elsősorban látványként. Teszik mindezt oly módon, hogy valójában a kezelt területrészekre korlátozódjon a tartózkodásuk, biztosítva ezzel a természetközeli területek zavartalan fennmaradását.

Az ökoturizmusból származó bevételek jelentős részét a természet természetközeli megőrzésére, fenntartására kell fordítani”.

(2) Túraszervező: az utazásszervezéssel foglalkozó cég, vállalkozás, magánszemély (a továbbiakban együttesen: Túraszervező), akik a HNPI vagyonkezelésében lévő területeken, vagyonkezelői hozzájárulás birtokában látogatócsoportok belépését szervezi.

(3) Túravezető: a HNPI által meghirdetett érvényes Hortobágyi vagy Tisza-tavi túravezetői igazolvány (a továbbiakban: túravezetői igazolvány) birtokában látogatók szakvezetését végző személy.

II. fejezet: Az ökoturisztikai célú látogatás általános szabályai

5. § A HNPI kezelésében lévő egyes ökoturisztikai bemutatóhelyek látogathatósága

- (1) A HNPI a védett természeti területek látogatásának lehetőségét biztosítva bemutatóhelyeket létesített, önállóan is látogatható bemutatóterületeket, tanösvényeket jelölt ki.
- (2) A HNPI vagyonkezelésében lévő területek közül a Hortobágyi Nemzeti Park (a továbbiakban: HNP), valamint a Bátorligeti Ősláp Természetvédelmi Terület és a Tizsakürti Arborétum Természetvédelmi Terület vagyonkezelési hozzájárulás birtokában látogatható.
- (3) A HNP bemutatóhelyeire, bemutatóterületeire, illetve tanösvényeire szóló belépőkártya, valamint a HNPI turisztikai létesítményeibe szóló belépő- és menetjegy vagyonkezelői hozzájárulásnak minősül az adott területek, létesítmények látogatásához.
- (4) Belépőkártyával látogatható területek a Hortobágyi Nemzeti Parkban:
  - 1) Szálkahalmi tanösvény,
  - 2) Hortobágyi halastavak - bemutatóterület és tanösvény,
  - 3) Egyek-pusztakócsi mocsarak - bemutatóterület: Górési- és Fekete-rét tanösvény,
  - 4) Ohati halastavak (I., II., III., IV., V., Kis V. tavak),
  - 5) Gyökérkúti halastavak (VI., VII., VIII., IX. tavak),
  - 6) Derzsi halastavak (X., XI. tavak),
  - 7) Csécsi-halastavak (I., II., III., IV., V., VI., VII., VIII. tavak),
  - 8) Fényes-halastavak (I., II., III., IV., V. tavak),
  - 9) Akadémia-halastavak (I., II., III., IV. tavak),
  - 10) Kungyörgyi-halastavak (I., II. tavak),
  - 11) Malomházi-halastavak (I., II., III., IV. tavak)
  - 12) Borsósi-tározó,
  - 13) Elepi-halastavak (II., III., VI., VII., VIII. tavak),
  - 14) Tinó-laposi-halastavak (I., II. tavak),
  - 15) Polgári-halastavak (I., II., III., IV., V., VI. tavak),
  - 16) Bivalyhalmi-halastavak (I., II., III. tavak),
  - 17) Nagyszögi vagy Gelei-halastó (I. tó)
  - 18) Virágoskúti-halastavak (I. II., III. tavak, a IV. tó területi korlátozással látogatható).

A Kónyai-halastavak nem látogathatóak.

Az egyes halastómedrek területére – tekintettel azok üzemi terület jellegére, a bemutatásból fakadó látogatóforgalom fogadására nem állnak rendelkezésre a feltételek -, illetve tiltó táblákkal jelzett területekre belépni tilos. A HNPI fenntartja magának a jogot, hogy térbeli és / vagy időbeli korlátozásokat vezessen be egyes területek látogatására.

(5) A nemzeti parki belépőkártyát ellenőrizni az alábbi személyek jogosultak:

- a) a Természetvédelmi Őrszolgálat,
- b) a HNPI arcképes igazolvánnyal rendelkező dolgozója,
- c) a Hortobágyi Halgazdaság Zártkörűen Működő Részvénytársasággal (a továbbiakban: HHG Zrt.) és az I-HT Ker Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársasággal (a továbbiakban: I-HT Ker Zrt.) szerződésben álló őrző-védő szolgálat dolgozói,
- d) a HHG Zrt.-vel és a I-HT Ker Kereskedelmi és Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársasággal (a továbbiakban: I-HT Ker Zrt.) munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személy.

(6) Belépőjegy váltása nélkül is látogatható – a HNPI vagyonkezelésében lévő - tanösvények:

- a) Bihari-sík tanösvény, Földes,
- b) Kerek-fenek madármegfigyelő torony, Hosszúpályi,
- c) Kölcsey-Kende kastélypark tanösvény, Cégénydányád,
- d) Szőlő-hegy tanösvény, Tarpa,
- e) Daruláp tanösvény, Kokad,
- f) Jónásrészi tanösvény, Nyíracsad,
- g) Kecskeri puszta tanösvény, Karcag.

(7) Külön feltételek mellett látogatható területek a HNPI működési területén:

- a) Malomházi tanösvény (kizárólag a HNPI szervezett programja keretében, illetve vagyonkezelői hozzájárulásával látogatható),
- b) Hortobágyi Vonuláskutató Állomás (kizárólag a HNPI szervezett programja keretében, illetve vagyonkezelői hozzájárulásával látogatható),
- c) Bátorligeti láp (kizárólag a HNPI szervezett programja keretében, illetve vagyonkezelői hozzájárulásával látogatható),
- d) A Mátai bemutatóterület kizárólag a Hortobágyi Nonprofit Kft. szervezett programja keretében, vagy külön területhasználati hozzájárulásával látogatható),
- e) Tisza-tavi Vízi Sétány és tanösvény kizárólag az üzemeltető szervezett programja keretében látogatható.

(8) A Hortobágyi Nemzeti Park önállóan is látogatható területein érvényes belépőkártyával nem rendelkező személy a helyszínen pótjegy megvásárlására köteles, mely során kedvezmény igénybevételére nem jogosult. A pótjegy megvásárlásának elmulasztása esetén tulajdon elleni szabálysértésért a HNPI feljelentést tehet az általános szabálysértési hatóságnál.

(9) A HNPI vagyonkezelésében lévő, a fenti listán kívül eső területek előzetes vagyonkezelői hozzájárulással és a HNPI részéről kiadott túravezetői engedéllyel rendelkező személy, vagy a HNPI szakvezetőjének kíséretében látogathatók.

(10) Tisza-tó Hortobágyi Nemzeti Parkba eső területén a vízi közlekedésre, túrázásra a víziközlekedésről szóló 2000. évi XLII. törvény, a víziközlekedés egyes belvízi utakon környezetvédelmi okokból való korlátozásáról és a korlátozás alá eső területeken kiadható üzemeltetési engedélyről szóló 30/2003. (III. 18.) Korm. rendeletben foglalt szabályok érvényesek.

6. § A védett természeti területen történő közlekedés

(1) Az ökoturisztikai bemutatóterületek gyalogosan, kerékpárral, külön vagyongazdálkodási hozzájárulás birtokában lóháton, és szekérrel, valamint a Tisza-tó esetében a jogszabályi előírásoknak megfelelően csónakkal és kishajóval látogathatók.

(2) A bemutatóterületeken belül csak a tanösvényeken és a túraútvonalakon, illetve a halastavak gátján szabad közlekedni. A pallóutakon csak gyalogosan lehet közlekedni.

(3) A HNPI a kezelésében lévő lezárt sorompók illetéktelen személy által történő kinyitása tilos és jogi eljárást vonhat maga után.

(4) Gépjárművel a nemzeti park területén a HNPI vagyongazdálkodási hozzájárulás nélkül behajtani tilos azzal, hogy felázott utakon hozzájárulás birtokában sem lehet közlekedni! Kivétel az Egyek-Pusztakócsi mocsarak bemutatóterület látogatása során a Górési tanösvény megközelítése céljából a Kócsújfalu és a Górés tanya közötti földút, mely száraz vagy fagyott talajviszonyok esetén külön hozzájárulás nélkül is igénybe vehető gépjárművel közlekedés céljából.

(5) A Hortobágyi Nemzeti Park területén, kivéve a Tisza-tó jogszabályban rögzített területeit, a vízitúrázás tilos.

7. § A károkozásra vonatkozó rendelkezések

(1) A bemutatói létesítményeket, eszközöket csak rendeltetésszerűen szabad használni.

(2) A HNPI eszközeinek eltulajdonítása, megrongálása tilos, az ilyen cselekmény jogi eljárást von maga után.

8. § A kárviselésre vonatkozó szabályok

(1) A nemzeti park területén a látogatók a saját felelősségükre tartózkodnak, továbbá saját felelősségükre használják a bemutatóhoz rendelkezésre álló létesítményeket (pl. kilátók, betekintők, pallóutak, hidak). A látogató a belépőkártya megvásárlásával a HNPI-vel szembeni kárigényeinek érvényesítéséről véglegesen és kifejezetten lemond. Testi épségéért mindenki maga felel, illetve kiskorúak esetén nagykorú hozzátartozójuk, cselekvőképességet kizáró vagy korlátozó gondnokság alatt álló nagykorú személyek esetében gondnokuk, vagy más nagykorú cselekvőképes kísérőjük, csoportos látogatás esetén pedig a csoport vezetője.

(2) A HNPI a vagyongazdálkodási és/vagy üzemeltetésében lévő kiállítóhelyeken és bemutatóterületeken hagyott tárgyakért semmilyen felelősséget nem vállal.

9. § A látogatóktól elvárt magatartási szabályok

(1) Minden látogatótól elvárt a természet védelméről szóló jogszabályi rendelkezések betartása, de különösen a védett élőlényfajok egyedének zavarásától, károsításától, kínzásától, elpusztításától, szaporodási és más élettevékenysége veszélyeztetésétől, lakó-, élő-, táplálkozó-, költő-, pihenő- vagy búvóhelyeinek lerombolásától, károsításától való tartózkodás.

(2) A természetkárosítás bűncselekményi tényállásait a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 242. és 243. §-ai állapítják meg. Védett élő szervezetre a 242. §, védett területre és Natura 2000 területre, védett életközösségre és élőhelyére, barlangra a 243. § vonatkozik.¹

(3) Az előbbiekre figyelemmel tilos madarak fészektelepeire való behatolás, a madarak felzavarása.

(4) Kutyát és más házi állatot csak a szabadtéri bemutató-területekre, és csak pórázon vezetve szabad bevinni.

(5) Az élővilágot és a többi látogatót zavaró hangerejű zajkeltés, illetve erős fény indokolatlan használata tilos.

(6) A nemzeti park területén táborozni csak a HNPI előzetes írásbeli hozzájárulásával szabad.

(7) A hulladékot a kihelyezett hulladékgyűjtőkbe kell elhelyezni, a folyékony vagy veszélyes hulladékok elhelyezése viszont a HNP területén mindenhol tilos!

(8) A Hortobágyi Nemzeti Park területén kijelölt tűzrakóhely nincs, így hatósági engedély hiányában tüzet gyújtani tilos. A HNPI vagyonkezelésében lévő egyéb területeken tüzet gyújtani csak a kijelölt tűzrakóhelyen szabad. Nyílt láng használatával dohányozni csak a kijelölt dohányzóhelyeken szabad.

(9) Az élővizekben, különösen a halastavakban, a Hortobágy-folyóban és a csatornáknban fürödni tilos!

(10) Horgászni csak a területre szóló külön engedéllyel és a horgászati előírások betartásával szabad.

(11) Geológákat és egyéb tárgyakat elhelyezni a HNPI területein csak a HNPI előzetes hozzájárulásával szabad.

(12) A szabadon élő háziállatokhoz csak gazdáik, vagy a felügyeletükkel megbízott személyek engedélyével szabad közeledni.

(13) Nyitott kutakból vizet inni tilos!

(14) A turisztikai bemutatóterületek és létesítmények látogatása során elvárt magatartás tekintetében az adott létesítmény Működési Szabályzata az irányadó, melyek a helyszíneken kerülnek kifüggesztésre.

---

¹Lásd: 1. számú függelék.

III. Fejezet: Az ökoturisztikai célú látogatás különös szabályai

10. § Az ökoturisztikai használat és a túrázás részletes szabályai

(1) A Hortobágyi Nemzeti Park területén történő túraszervezési tevékenység a HNPI erre feljogosító vagyonkezelői hozzájárulása és túravezetői igazolvány birtokában végezhető.

A túraszervezési tevékenység részletes szabályozását „A túraszervezés és túravezetés szabályai a HNPI vagyonkezelésében lévő területeken” elnevezésű 1. számú melléklet tartalmazza.

(2) A Hortobágyi Nemzeti Park területén történő lovastúrázási tevékenység a HNPI erre feljogosító vagyonkezelői hozzájárulásának és túravezetői igazolvány birtokában végezhető.

A lovastúrázás részletes szabályozását „A lovastúrázás szabályai a Hortobágyi Nemzeti Parkban” elnevezésű 2. számú melléklet tartalmazza.

(3) A HNPI vagyonkezelésében lévő bemutatóterületeken és tanösvényeken a túrázás (2) bekezdésben részletezett általános szabályainak betartása mellett magán célú, szabad kézből, vagy állványról, valamint monopodról történő természetfotózáshoz és filmezéshez, az adott területekre szóló érvényes belépőkártya megvásárlásán túl nem szükséges vagyonkezelői hozzájárulás.

(4) A HNPI vagyonkezelésében lévő területeken lessátor- vagy leshelyállítás, valamint a bemutatóterületeken és tanösvényeken kívül eső területeken fotózási, filmezési, drónfelvétel készítési tevékenység csak a HNPI előzetes vagyonkezelői hozzájárulásával végezhető, az üzleti célú fotózásra, filmforgatásra, továbbá szakvezető és a HNPI tulajdonában lévő gépjármű igénybevételére vonatkozó díjak megfizetése mellett. A fotózás részletes szabályozását a „Természetfotózás és filmezés szabályai a HNPI vagyonkezelésében lévő területeken” elnevezésű, 3. számú melléklet tartalmazza.

IV. Fejezet: Záró rész

11. § Záró rendelkezések

(1) Jelen Szabályzatban foglaltak betartásáért minden feladat- és felelősségi körében érintett foglalkoztatott felelősséggel tartozik.

(2) Jelen Szabályzat 2022. december 1. napján lép hatályba.

(3) Minden, a jelen szabályzatban nem szabályozott kérdések tekintetében a mindenkor hatályos vonatkozó jogszabályok és igazgatói utasítások rendelkezési az irányadóak.

(4) A szabályzat által érintettek – amennyiben megítélésük szerint szükségessé válik a jelen szabályzat kiegészítése, vagy módosítása – észrevételeikkel a szabályzat elkészítéséért felelős személyhez (ÖKO osztályvezetője) fordulhatnak, akinek kötelessége a javaslatokat megvizsgálni, és a szükséges lépéseket megtenni.

(5) Jelen Szabályzat hatályba lépésével hatályát veszti a 2015. január 5-én kihirdetett 1216/2015. iktatószámú „A HNPI Általános Látogatási Szabályzata”.

Természetkárosítás²

„242. § (1) Aki

a) fokozottan védett élő szervezet egyedét,

b) védett élő szervezet vagy az Európai Unióban természetvédelmi szempontból jelentős növény- vagy állatfaj egyedeit, feltéve, hogy azok külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legalacsonyabb értéket,

c) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló EK tanácsi rendelet A és B melléklete hatálya alá tartozó élő szervezet egyedét jogellenesen megszerzi, tartja, forgalomba hozza, az ország területére behozza, onnan kiviszi, azon átszállítja, azzal kereskedik, illetve azt károsítja vagy elpusztítja, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a természetkárosítás az élő szervezet egyedeinek olyan mértékű pusztulását okozza,

a) hogy az (1) bekezdés a) vagy b) pontja esetében az elpusztított élő szervezet egyedeinek külön jogszabályban meghatározott, pénzben kifejezett értékének együttes összege eléri a fokozottan védett élő szervezet egyedei esetében megállapított, pénzben kifejezett legmagasabb érték kétszeresét,

b) amely az (1) bekezdés c) pontja esetében az élő szervezet állományának fennmaradását veszélyezteti.

(2a) A (2) bekezdés szerint büntetendő, aki a természetkárosítást mérge alkalmazásával vagy az állat elpusztítására alkalmas csalielhelyezésével, több állat életét veszélyeztetve követi el.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(3a) Aki a (2) vagy a (2a) bekezdésben meghatározott bűncselekményre irányuló előkészületet követ el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában élő szervezet egyede:

a) az élő szervezet egyedének valamennyi fejlődési szakasza, alakja, állapota,

b) az élő szervezetek keresztezéseként és kereszteződéseként létrejött egyed,

c) az élő szervezet egyedének származéka, ami alatt érteni kell az elpusztult élőlényt, valamint annak vagy az élő szervezet egyedének bármely részét, továbbá azt a terméket vagy készítményt, amely a felsoroltak valamelyikéből készült, illetve ezek valamelyikéből származó összetevőt tartalmaz.

243. § (1) Aki Natura 2000 területet, védett barlangot, védett természeti területet vagy védett élő szervezetek életközösségét, illetve azok élőhelyét jogellenesen jelentős mértékben megváltoztatja, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

---

² 2022. szeptember 21-én hatályos törvényszöveg.

(2) A büntetés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés, ha a természetkárosítás a Natura 2000 terület, a védett barlang, a védett természeti terület vagy a védett élő szervezetek életközössége, illetve azok élőhelye jelentős károsodását vagy megsemmisülését okozza.

(3) Aki a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt gondatlanságból követi el, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(4) E § alkalmazásában Natura 2000 terület alatt a természet védelméről szóló törvényben meghatározott fogalmat kell érteni.”